

คดีหมายเลขดำที่ อม.๑๗/๒๕๖๕
คดีหมายเลขแดงที่ อม.๒๒/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๑ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { อัยการสูงสุด โจทก์
นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ตามประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำเลยมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลและบริหารราชการ กระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ รับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของงานในกระทรวงให้สอดคล้องกับที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ รวมทั้งกำกับดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการ ขององค์การคลังสินค้า เพื่อการนี้มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ ตัวแทนขององค์การคลังสินค้า หรือบุคคลใดในองค์การคลังสินค้า มาชี้แจงข้อเท็จจริง

หรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานอื่นก็ได้ ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๔๙๘ ต่อมาจำเลยพ้นจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ ตามประกาศให้รัฐมนตรีพ้นจากความเป็นรัฐมนตรีและแต่งตั้งรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ องค์การคลังสินค้าได้ตกลงทำสัญญาซื้อขาย (Sale and Purchase Contract) เลขที่ PK/TP-๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ กับองค์การสำรองอาหาร แห่งประเทศอินโดนีเซีย หรือ BULOG โดยตกลงซื้อข้าวขาวหักสูงสุดร้อยละ ๑๕ (ข้าวขาว ๑๕%) ปริมาณ ๓๐๐,๐๐๐ เมตริกตัน (ตัน) ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ เงื่อนไขเทอมการค้า CFR (Cost & Freight) FO กำหนดระยะเวลาการส่งมอบข้าวขาวหักสูงสุดร้อยละ ๑๕ เดือนกันยายน ๒๕๕๔ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ ชำระเงินโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C)

เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายสุรศักดิ์ ศรีประภา ในฐานะประธานกรรมการ องค์การคลังสินค้าและในฐานะผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้าพร้อมคณะ ได้เข้าร่วมการประชุม ระหว่าง BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียกับองค์การคลังสินค้า เพื่อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม สัญญาซื้อขาย (Sale and Purchase Contract) เลขที่ PK/TP-๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยทั้งสองฝ่ายมีมติเห็นชอบที่จะแก้ไขสัญญาดังกล่าวบางส่วน และได้ มีการจัดทำเอกสารแก้ไขสัญญา AMENDMENT No.๑ Incorporated to the Contract No. PK/TP-

๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ dated ๑๘ August ๒๐๑๑ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยนายสุรศักดิ์ ได้ลงนามให้มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งมีสาระสำคัญให้ขยายระยะเวลาส่งมอบข้าวชาวดังกล่าว ออกไปจนถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ต่อมาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายสุรศักดิ์ได้ออกคำสั่งองค์การคลังสินค้า ที่ ๒๒๗/๒๕๕๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕% เพื่อส่งมอบ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยแต่งตั้งให้นายสมศักดิ์ วงศ์วัฒนศานต์ ในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า เป็นประธานกรรมการในคณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขายข้าวชาวดังกล่าวเพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยมีอำนาจหน้าที่จัดทำสรุปผลการรับซอง ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้เสนอราคาขาย เปิดซอง รวมทั้ง เปรียบเทียบราคาของผู้เสนอราคาขายเพื่อให้ได้ราคาที่ต่ำที่สุด และจัดสรรปริมาณขายข้าวให้แก่ผู้เสนอราคาต่ำสุด พร้อมนำเสนอผลการเจรจาต่อรองนายสุรศักดิ์พิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ในการออกเลขคำสั่งดังกล่าว นายพิฑิต ตั้งพสสวัสดิ์ หรือนายพิพรรธารย์ มาตตินันท์ ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องนำคำสั่งดังกล่าวไปดำเนินการออกเลขคำสั่งโดยแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องว่าเป็นเอกสารลับและไม่สามารถส่งไปออกเลขคำสั่งผ่านระบบงานสารบรรณตามปกติได้

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายพิฑิตส่งร่างสัญญาซึ่งยังไม่ได้ระบุชื่อคู่สัญญากับ องค์การคลังสินค้า แต่ระบุเงื่อนไขต่าง ๆ ไว้ในสัญญาแล้วให้ผู้อำนวยการส่วนงานนิติกรรมและสัญญา สำนักกฎหมาย ตรวจสอบว่าได้ระบุเงื่อนไขข้อกำหนดถูกต้องหรือไม่ โดยมีได้ให้เอกสารขอบเขตและ รายละเอียดของการดำเนินการดังกล่าว (TOR) แต่อย่างไร ผู้อำนวยการส่วนงานนิติกรรมและสัญญา สำนักกฎหมาย จึงแจ้งว่าไม่สามารถตรวจสอบเงื่อนไขให้ได้และในวันเดียวกัน นายสุรศักดิ์ได้ลงนามใน

หนังสือองค์การคลังสินค้า ที่ อคส. ๑๐๑๑๐/๓๗๙๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การเสนอขาย ข้าวขาว ๑๕ % เพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยวิธียื่นซองเสนอราคา ถึงผู้สนใจ เสนอราคาโดยแจ้งว่าให้ผู้สนใจยื่นซองเสนอราคาขายข้าวในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ระหว่างเวลา ๙ ถึง ๑๒ นาฬิกา และกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕% เพื่อส่งมอบ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียทำการเจรจาต่อรองกับผู้เสนอราคาขายในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ตั้งแต่เวลา ๑๔ นาฬิกา เป็นต้นไป ซึ่งหนังสือดังกล่าวมิได้มีการประกาศเชิญชวนให้ผู้ประกอบการค้าข้าวได้รับทราบเป็นการทั่วไป โดยมีเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาของนายพิฑิตเป็นผู้นำหนังสือดังกล่าวไปขอออกเลขหนังสือ โดยให้ระบุต้นเรื่องมาจากสำนักธุรกิจบริการ และจากนั้นได้นำหนังสือฉบับดังกล่าวไปมอบให้นายพิฑิต และให้มีผู้ประทับตรารอง ผอก.(รองผู้อำนวยการ) แล้วส่งหนังสือฉบับดังกล่าวให้สำนักธุรกิจบริการต่อไป

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายพิฑิตได้เรียกผู้อำนวยการส่วนงาน นิติกรรมและสัญญา สำนักกฎหมาย เข้าพบและขอให้ช่วยตรวจสอบร่างสัญญาซื้อขายข้าวขาว ๑๕% ดังกล่าวโดยกล่าวอ้างว่าเป็นร่างสัญญาที่นายสุรศักดิ์ได้ตรวจสอบแก้ไขแล้ว โดยให้ตรวจสอบ เปรียบเทียบว่าร่างสัญญาของนายสุรศักดิ์ตรงกับร่างสัญญาของนายพิฑิตหรือไม่ ซึ่งผู้อำนวยการส่วนงาน นิติกรรมและสัญญา สำนักกฎหมาย ได้ดำเนินการตรวจสอบโดยใช้ร่างสัญญาของนายพิฑิต เป็นหลักในการพิจารณา ปรากฏว่ามีข้อความไม่ตรงกัน โดยร่างสัญญาของนายสุรศักดิ์ ซึ่งไม่ปรากฏข้อความในสัญญาข้อ ๑๕ ตามร่างสัญญาของนายพิฑิตที่กำหนดว่า “ผู้ซื้อจะเปิดโอกาสให้ผู้ขายส่งมอบข้าวเพิ่มเติม เพื่อให้ครบปริมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ตามที่ผู้ซื้อได้ขายให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ในกรณีที่ผู้ขายแจ้งความประสงค์ที่จะสามารถดำเนินการส่งมอบได้บนเงื่อนไขราคาขาย และค่าใช้จ่าย/ค่าบริหารจัดการในอัตราเดิมที่เสนอไว้ภายใน ๑ เดือน หลังจากเซ็นสัญญาตาม

ปริมาณที่ผู้ซื้อเห็นสมควร” และในวันเดียวกัน นายพิทิตต์ได้นำหนังสือองค์การคลังสินค้า ที่ อคส.๑๐๑๑๐/๓๗๙๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ ดังกล่าวมาให้ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการ ทั้งที่ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการไม่ทราบเรื่องมาก่อน โดยในประกาศแนบท้ายหนังสือดังกล่าว กำหนดให้ผู้สนใจยื่นซองเสนอราคายื่นซองเสนอราคาในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลา ๙ ถึง ๑๒ นาฬิกา ณ องค์การคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์ แต่เนื่องจากยังไม่มีคำสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรในหนังสือฉบับดังกล่าว ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการจึงยังไม่ยอมรับหนังสือและแจ้งแก่นายพิทิตต์ว่า หากไม่สั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรจะไม่ดำเนินการให้ และในระหว่างที่รอการสั่งการดังกล่าว นั้น เจ้าหน้าที่ส่วนงานปฏิบัติธุรกิจ สังกัดสำนักธุรกิจบริการ ได้ดำเนินการรอรับซองเสนอราคา ที่ห้องประชุมชั้น ๕ ขององค์การคลังสินค้า ต่อมาเวลา ๑๑.๑๕ นาฬิกา มีผู้เข้ามายื่นซองเอกสาร เสนอราคาจำนวน ๒ ราย คือ (๑) บริษัทสยามอินดิگا จำกัด โดยนางสาววทัญญูตา บุญมาประเสริฐ เป็นผู้รับมอบอำนาจให้มายื่นซอง ซึ่งบริษัทสยามอินดิกา จำกัด มีนางสาวรัตนา แซ่เฮ้ง เป็นกรรมการผู้มีอำนาจ และมีนายอภิชาติ หรือเสียเปียง จันทรสกุลพร เป็นเจ้าของกิจการบริษัทและเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจแต่ผู้เดียวในการดำเนินกิจการของบริษัทสยามอินดิกา จำกัด และ (๒) บริษัทนครสวรรค์ คำข้าว จำกัด โดยนายสุธี เชื้อมไธสง เป็นผู้รับมอบอำนาจให้มายื่นซอง ซึ่งนายสุธีเป็นหรือเคยเป็น พนักงานของบริษัทสยามอินดิกา จำกัด และต่อมาเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบเอกสารที่ยื่นแล้วเห็นว่า มีเอกสารครบถ้วนจึงได้รับซองของทั้งสองบริษัทไว้ เมื่อถึงเวลา ๑๒ นาฬิกา เจ้าหน้าที่ปิดรับซองเสนอราคา แต่ต่อมาเวลา ๑๒.๑๐ นาฬิกา มีบริษัทเชียงใหม่อินเตอร์ไรซ์ จำกัด ได้โทรสารเอกสารการเสนอราคาไปที่องค์การคลังสินค้า โดยระบุในเอกสารว่า “ไม่เสนอราคา” และในวันเดียวกันในช่วงระหว่างที่มีผู้เข้ายื่นซองเสนอราคา สำนักธุรกิจบริการ ได้รับหนังสือองค์การคลังสินค้า ที่ อคส.๑๐๑๑๐/๓๗๙๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ อีกครั้ง ซึ่งเป็นการส่งมาตามระบบสารบรรณ โดยมีข้อความปรากฏว่า

นายสุรศักดิ์ได้ให้นายพิรต์เป็นผู้ดำเนินการ จากนั้นได้สั่งการให้ดำเนินการรับของเสนอราคา เมื่อดำเนินการรับของเสนอราคาเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ได้ทำบันทึกส่วนงานปฏิบัติธุรกิจ สำนักธุรกิจ บริการ ที่ สงปธ.๑๑๑๐๐/๕๕๒ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ รายงานผลการรับของเสนอราคา เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการ โดยเสนอผ่านผู้อำนวยการส่วนงานปฏิบัติธุรกิจ และ ผู้อำนวยการสำนักธุรกิจบริการได้เสนอบันทึกดังกล่าวพร้อมด้วยเอกสารการเสนอราคาต่อนายสมศักดิ์ ในฐานะประธานคณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕% จากนั้นในช่วงบ่ายของ วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายสมศักดิ์จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขาย ข้าวขาว ๑๕% ดังกล่าว โดยที่ประชุมได้ใช้หลักเกณฑ์ตามหนังสือ ที่ อคส.๑๐๑๑๐/๓๗๙๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ ซึ่งปรากฏโดยชัดแจ้งแล้วว่าหนังสือดังกล่าวไม่ได้มีการประกาศให้ ผู้ประกอบการค้าข้าว หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องยื่นของเสนอราคาขายข้าวให้ทราบล่วงหน้าอย่างน้อยสามวัน ทำการตามระเบียบองค์การคลังสินค้าว่าด้วยการจัดซื้อสินค้าเพื่อการค้าปกติ พ.ศ. ๒๕๔๑ อันเป็นการ ผ่าฝืนต่อระเบียบดังกล่าว จากนั้นที่ประชุมคณะกรรมการได้เปิดซองเสนอราคา ปรากฏว่ามีผู้เสนอ ราคาจำนวน ๒ ราย คือ บริษัทสยามอินดิกา จำกัด กับบริษัทนครสวรรค์ค้าข้าว จำกัด และจาก การตรวจสอบคุณสมบัติทั้งสองบริษัท คณะกรรมการได้ประชุมร่วมกันลงมติว่าบริษัทสยามอินดิกา จำกัด มีคุณสมบัติครบถ้วนตามประกาศขององค์การคลังสินค้า ส่วนบริษัทนครสวรรค์ค้าข้าว จำกัด ยื่นสำเนา หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลซึ่งออกให้ก่อนวันยื่นของเสนอราคาเกิน ๑ เดือน จึงไม่ผ่าน การพิจารณาคุณสมบัติ ซึ่งในส่วนของบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ได้เสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕% ปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ และเสนอค่าใช้จ่ายในการบริหารสัญญา ขององค์การคลังสินค้าตันละ ๗ บาท ก่อนมีการเจรจาต่อราคานายสมศักดิ์ได้แจ้งให้ที่ประชุม ทราบว่า องค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ทำสัญญาซื้อขายข้าวกันที่

ราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ ดังนั้น คณะกรรมการดังกล่าวจึงกำหนดให้ราคาซื้อขายดังกล่าวเป็นเกณฑ์ในการต่อรอง โดยนายสมศักดิ์เป็นผู้โทรศัพท์ไปยังนางสาวรัตนา กรรมการบริษัทสยามอินดิగా จำกัด ผลการเจรจาต่อรองปรากฏว่าบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ยืนยันราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ คณะกรรมการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นราคาที่ไม่ต่ำกว่าราคาที่องค์การคลังสินค้าทำสัญญากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย และองค์การคลังสินค้าได้รับประโยชน์จากค่าบริหารสัญญา จึงตกลงรับราคาที่บริษัทสยามอินดิกา จำกัด เสนอ คณะกรรมการจึงจัดทำเป็นบันทึกเสนอผลการตรวจสอบสมบัติเปิดซองและผลการเจรจาต่อรองราคา และได้ส่งบันทึกดังกล่าวพร้อมเอกสารประกอบไปยังนายพิฑิต ซึ่งต่อมานายสุรศักดิ์ได้อนุมัติผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาการเสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕ % เพื่อส่งมอบ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียตามเสนอ และในช่วงเวลาเดียวกันสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยได้มีหนังสือที่ ๖๙๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การขายข้าวให้รัฐบาลอินโดนีเซีย ถึงจำเลยในฐานะรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ แจ้งว่า สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยไม่ทราบเรื่องที่ต้ององค์การคลังสินค้าได้จัดให้มีการยื่นซองเสนอราคาขายข้าวเพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย พร้อมกับขอทราบข้อเท็จจริงและความคืบหน้า แต่ก็ไม่ได้รับคำชี้แจงจากจำเลยแต่อย่างใด

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลากลางวัน พันตำรวจตรีศราวุฒิ สุกุลมีฤทธิ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้าลงนามในสัญญาซื้อขายข้าวขาว ๑๕% ในเทอม CFR (Cost & Freight) FO เพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เลขที่ ๔๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยเป็นการตกลงซื้อขายข้าวขาว ๑๕% ปีการผลิต ๒๕๕๔ ปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ มูลค่ารวมทั้งสิ้น ๕๕,๙๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ กำหนดส่งมอบให้เสร็จสิ้นไม่เกินวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ชำระค่าข้าวที่ซื้อขาย

โดยการโอนสิทธิการรับเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ที่องค์การคลังสินค้าได้รับจาก BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เพื่อให้บริษัทสยามอินดิగా จำกัด นำไปเรียกเก็บเงินจาก BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย และบริษัทสยามอินดิกา จำกัด จะชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสัญญาในอัตราตันละ ๗ บาท ของปริมาณข้าวสารที่ส่งมอบให้แก่องค์การคลังสินค้าตามสัญญาซื้อขายข้าวขาวดังกล่าว

เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ได้มีหนังสือที่ ๗๐๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ขอความเป็นธรรมเรื่องการประมูลเพื่อการส่งมอบข้าวให้รัฐบาลอินโดนีเซีย จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ถึงจำเลยในฐานะรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อีกฉบับ เพื่อขอให้พิจารณาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดการประมูลส่งมอบข้าวขาว ๑๕% ให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียขึ้นใหม่ โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบที่เคยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยก็ไม่ได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงตามหนังสือขอความเป็นธรรมดังกล่าวจากจำเลยแต่อย่างใด จากนั้นสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยกับพวกจึงได้เข้าพบจำเลยเพื่อทวงถามกรณีของบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ได้รับมอบให้ดำเนินการส่งมอบข้าวให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ซึ่งจำเลยได้แจ้งว่าการขายข้าวนี้ทางฝ่ายประเทศอินโดนีเซียเป็นผู้ระบุให้บริษัทสยามอินดิกา จำกัด เป็นผู้ส่งมอบข้าว นอกจากนี้จำเลยยังได้ให้ข่าวต่อสื่อมวลชนว่า จะไม่มีการทบทวนกรณีของบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ได้รับมอบให้ดำเนินการส่งมอบข้าวให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เนื่องจากกระบวนการเสนอราคาเป็นไปตามขั้นตอนปกติ โดยทางประเทศอินโดนีเซียส่งรายชื่อผู้ส่งออกที่ประเทศอินโดนีเซียให้ความเชื่อถือมาให้องค์การคลังสินค้าและองค์การคลังสินค้าได้มีการเจรจากับผู้ที่มีรายชื่อทั้งหมด ทั้งที่ความจริงแล้ว BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียไม่เคยให้ข้อเสนอแนะหรือแนะนำรายชื่อผู้ส่งออกข้าวให้แก่องค์การคลังสินค้าแต่อย่างใด

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการองค์การคลังสินค้าได้มีการประชุม

ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ นายสุรศักดิ์ในฐานะประธานกรรมการองค์การคลังสินค้า และฝ่ายบริหารขององค์การคลังสินค้าได้แจ้งในที่ประชุมว่าจะมีการพิจารณาเรื่องลับ และแจกเอกสารประกอบการประชุม ในขณะนั้นเป็นเอกสารวาระเสนอเฉพาะกรรมการองค์การคลังสินค้าจำนวน ๒ แผ่น และได้เชิญเจ้าหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากที่ประชุมคงเหลือไว้แต่เพียง คณะกรรมการองค์การคลังสินค้า พันตำรวจตรีศราวุฒิ ในฐานะผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า นายพิทิต์ และนายสมศักดิ์ โดยการพิจารณาเรื่องลับดังกล่าวเป็นการพิจารณาในวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ เรื่องการจัดซื้อข้าวสาร เพื่อส่งมอบหน่วยงาน Perum Bulog of Indonesia และในการพิจารณาวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ ดังกล่าว นายพิทิต์และนายสมศักดิ์เป็นผู้รายงานให้ที่ประชุมทราบ ตามข้อมูลประกอบการพิจารณาที่ระบุในวาระการประชุมโดยไม่มีเอกสารประกอบการประชุม กรรมการองค์การคลังสินค้า จึงขอเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา เจ้าหน้าที่จึงได้นำเอกสารเป็นสัญญา ภาษาอังกฤษที่ได้ลงนามไว้กับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียมาให้พิจารณา นอกจากนั้นกรรมการองค์การคลังสินค้าได้สอบถามเจ้าหน้าที่ว่าได้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายแล้วหรือไม่ อย่างไร ซึ่งได้รับการรายงานจากนายพิทิต์ว่าดำเนินการถูกต้องตามกฎหมายทุกขั้นตอน และเมื่อประชุมแล้วเสร็จเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารได้เก็บเอกสารประกอบการประชุมที่แจกกลับไป และไม่แจกให้กรรมการองค์การคลังสินค้าพิจารณาก่อนที่จะมีการรับรองรายงานการประชุมในครั้งถัดไปแต่อย่างใด โดยผลการพิจารณาในวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ ดังกล่าว คณะกรรมการองค์การคลังสินค้า มีมติดังนี้

(๑) ให้สัตยาบันในการดำเนินการทำสัญญาซื้อขายข้าวสารระหว่างองค์การคลังสินค้ากับผู้ประกอบการส่งออกข้าว เพื่อให้องค์การคลังสินค้าสามารถส่งมอบข้าวให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ครบตามปริมาณที่ตกลงไว้ โดยมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้าพิจารณา

ดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

(๒) อนุมัติในหลักการ การดำเนินการจัดหา/จัดซื้อข้าวสารขององค์การคลังสินค้าเพิ่มเติมเพื่อให้ครบตามปริมาณที่องค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ตกลงกันได้ ตามสัญญาเลขที่ PK/TP๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ ข้อตกลงว่าด้วยการแก้ไขสัญญาซื้อขายข้าวสารดังกล่าว รวมปริมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ถึง ๔๐๐,๐๐๐ ตัน ซึ่งมีวงเงินการซื้อขายประมาณ ๓.๕ ถึง ๗.๐ พันล้านบาท ทั้งนี้การดำเนินการจัดหาซื้อข้าวสารขององค์การคลังสินค้านี้จะต้องอยู่บนเงื่อนไขที่องค์การคลังสินค้าได้รับประโยชน์ไม่ต่ำกว่าการดำเนินการที่ผ่านมาตามมติข้อ (๑)

ต่อมาวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ องค์การคลังสินค้า โดยพันตำรวจตรีศราวุธ ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า และบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด โดยนางสาวรัตนา ในฐานะกรรมการของบริษัทและในฐานะส่วนตัว ได้ตกลงทำบันทึกซื้อขายสัญญาซื้อขายข้าว ๑๕% ในเทอม CFR (Cost & Freight) FO เพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เลขที่ ๔๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ (ครั้งที่ ๑) โดยเป็นการตกลงเพิ่มปริมาณข้าวขาว ๑๕% ที่ตกลงซื้อตามสัญญาเดิมอีกจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัน คิดรวมเป็นปริมาณข้าวขาว ๑๕% ที่ตกลงซื้อขายตามสัญญาทั้งสิ้น ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ และองค์การคลังสินค้าได้รับค่าใช้จ่ายดำเนินการตันละ ๗ บาท ซึ่งเป็นการอาศัยสัญญาเดิมในข้อ ๑๕ ในการตกลงซื้อขายข้าวเพิ่มเติม โดยไม่มีการออกประกาศเชิญชวนเป็นการทั่วไปให้ผู้ประกอบการค้าข้าวเสนอราคาขายข้าวแก่องค์การคลังสินค้าแต่อย่างใด อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายและระเบียบขององค์การคลังสินค้าว่าด้วยการจัดซื้อสินค้าเพื่อการค้าปกติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ภายหลังการกระทำความผิดของนายสุรศักดิ์กับพวกในการจัดให้มีการเสนอราคาขายข้าวขาว ๑๕% ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว

เมื่อระหว่างวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลากลางวัน ถึงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕

เวลากลางวัน วันใดไม่ปรากฏชัด จำเลยซึ่งดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการองค์การคลังสินค้า และมีอำนาจเรียกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ ตัวแทนขององค์การคลังสินค้า หรือบุคคลใด ๆ ในองค์การคลังสินค้า มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานอื่นก็ได้ ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การคลังสินค้า พ.ศ. ๒๔๙๘ ซึ่งรวมถึงมีหน้าที่ยับยั้งหรือแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์การคลังสินค้า เมื่อจำเลยทราบเรื่อง ที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยได้ทำหนังสือถึงจำเลยในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ และยังได้มีการเข้าพบจำเลยเพื่อขอให้จำเลยทำการตรวจสอบว่า การประมูลให้เอกชนดำเนินการปรับปรุงข้าวเพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยบริษัท สยามอินดิก้า จำกัด เป็นผู้ได้รับคัดเลือกการเสนอราคาและเข้าทำสัญญาซื้อขายข้าวขาวกับองค์การคลังสินค้าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่จำเลยได้บังอาจปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ โดยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบกระบวนการขององค์การคลังสินค้าที่ให้เอกชนผู้สนใจเสนอราคาขายข้าวดังกล่าวและไม่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล ไม่สั่งการใด ๆ หรือเรียกให้มีการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ทำรายงานแสดงความคิดเห็น กรณีมีการร้องเรียนว่าองค์การคลังสินค้าคัดเลือกบริษัท สยามอินดิก้า จำกัด ให้เป็นผู้ส่งมอบข้าวขาว ๑๕% ให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทั้งที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัท สยามอินดิก้า จำกัด ได้เป็นผู้ส่งมอบข้าวให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียแต่เพียงผู้เดียวโดยไม่จัดให้มีการแข่งขันราคากับผู้เสนอราคารายอื่น ไม่มีการประกาศหรือมีหนังสือเชิญชวนผู้ที่สนใจเป็นการทั่วไป

อันเป็นการหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม ขัดต่อกฎหมายและระเบียบขององค์การ คลังสินค้าว่าด้วยการจัดซื้อสินค้าเพื่อการค้าปกติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งจำเลยมีอำนาจดำเนินการ ตรวจสอบหรือสั่งการให้องค์การคลังสินค้าทบทวนกระบวนการเสนอราคาที่มีขอบดังกล่าวหรือ ยกเลิกสัญญาที่ทำกับบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด ได้ อีกทั้งจำเลยยังได้ชี้แจงยืนยันว่า BULOG ของ รัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ส่งรายชื่อผู้ส่งออกที่ประเทศอินโดนีเซียเชื่อถือซึ่งมีชื่อของบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด ด้วย มาให้องค์การคลังสินค้าพิจารณา ซึ่งไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด และต่อมาบริษัท สยามอินดิก้า จำกัด ก็ไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายข้าวกับองค์การคลังสินค้าโดยจัดส่งมอบข้าว ให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ไม่ครบถ้วนตามสัญญาอันเป็นผลให้ประเทศอินโดนีเซียไม่ทำ การค้าขายข้าวกับองค์การคลังสินค้าอีกและเสียหายต่อความสัมพันธ์ในทางการค้าขายข้าวระหว่าง ประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซียอย่างร้ายแรง การปฏิบัติหน้าที่ของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติใดๆในตำแหน่งหรือ หน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์การคลังสินค้า ประชาชนผู้หนึ่งผู้ใด และประเทศชาติอย่างร้ายแรง หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

เหตุเกิดที่กระทรวงพาณิชย์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และทำเนียบรัฐบาล แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องเกี่ยวพันกัน

อนึ่ง ในการประชุมครั้งที่ ๘๘/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าการกระทำของนายสุรศักดิ์ นายพิฑิต และนายสมศักดิ์ มีมูลเป็นความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔, ๑๐, ๑๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒

มาตรา ๘, ๑๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒ ส่วนการกระทำของ บริษัทสยามอินดิగా จำกัด นางสาวรัตนา บริษัทนครสวรรค์ค้าข้าว จำกัด นายสุธี และนายอภิชาติ มีมูลเป็นความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔, ๑๐, ๑๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๘, ๑๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖

ในการนี้ได้มีการแยกดำเนินคดีแก่นายสุรศักดิ์ นายพิฑิตร์ นายสมศักดิ์ บริษัท สยามอินดิగా จำกัด นางสาวรัตนา บริษัทนครสวรรค์ค้าข้าว จำกัด นายสุธี และนายอภิชาติ เป็นความผิดอาญาดังกล่าวต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ แล้ว

ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ได้จากทางไต่สวนและพยานหลักฐานของคู่ความแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ หลังจากนั้นนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มอบหมายให้จำเลยดูแลรับผิดชอบกระทรวงพาณิชย์ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และจำเลยในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มอบหมายให้นายภูมิ สารผล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ กำกับดูแลองค์การคลังสินค้า เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ องค์การคลังสินค้าได้ตกลงทำสัญญาซื้อขาย (Sale and Purchase Contract) เลขที่ PK/TP-๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ กับองค์การสำรองอาหารแห่งประเทศไทย หรือ BULOG โดยตกลงซื้อข้าวขาวหักสูงสุดร้อยละ ๑๕ (ข้าวขาว ๑๕%) ปริมาณ ๓๐๐,๐๐๐ เมตริกตัน (ตัน) ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ เงื่อนไขเทอมการค้า CFR (Cost & Freight) FO กำหนดระยะเวลาการส่งมอบข้าวขาวหักสูงสุดร้อยละ ๑๕ เดือนกันยายน ๒๕๕๔ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ ชำระเงินโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ นายสุรศักดิ์ ศรีประภา ในฐานะประธานกรรมการองค์การคลังสินค้าและในฐานะรักษาการผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า พร้อมคณะ ได้เข้าร่วมการประชุมระหว่าง BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียกับองค์การคลังสินค้า เพื่อหารือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขาย (Sale and Purchase Contract) เลขที่ PK/TP-๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ โดยทั้งสองฝ่ายมีมติเห็นชอบที่จะแก้ไขสัญญาดังกล่าวบางส่วน และได้มีการจัดทำเอกสารแก้ไขสัญญา AMENDMENT No.๑ Incorporated to the Contract No. PK/TP-๐๐๒/DO๒๐๐/๐๘/๒๐๑๑ dated ๑๘ August ๒๐๑๑ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยนายสุรศักดิ์ ได้ลงนามให้มีผลผูกพันตามกฎหมาย ซึ่งมีสาระสำคัญให้ขยายระยะเวลาส่งมอบข้าวขาวดังกล่าวออกไปจนถึงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ เวลากลางวัน พันตำรวจตรีศราวุธ สกฤมภ์ฤทธิ์ ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้าได้

ลงนามในสัญญาซื้อขายข้าวขาว ๑๕% ในเทอม CFR (Cost & Freight) FO เพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เลขที่ ๔๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยเป็นการตกลงซื้อขาย ข้าวขาว ๑๕% ปีการผลิต ๒๕๕๔ ปริมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ มูลค่า รวมทั้งสิ้น ๕๕,๙๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ กำหนดส่งมอบให้เสร็จสิ้นไม่เกินวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ ชำระค่าข้าวที่ซื้อขายโดยการโอนสิทธิการรับเงินตามเลตเตอร์ออฟเครดิต (L/C) ที่องค์การ คลังสินค้าได้รับจาก BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เพื่อให้บริษัทสยามอินดิก้า จำกัด นำไปเรียก เก็บเงินจาก BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย และบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด จะชำระค่าใช้จ่าย ในการบริหารจัดการสัญญาในอัตราตันละ ๗ บาท ของปริมาณข้าวสารที่ส่งมอบให้แก่องค์การ คลังสินค้าตามสัญญาซื้อขายข้าวขาว ต่อมาวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๕ องค์การคลังสินค้าโดย พันตำรวจตรีศราวุธ ผู้อำนวยการองค์การคลังสินค้า และบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด โดยนางสาวรัตนา แซ่เฮ้ง ในฐานะกรรมการของบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด และในฐานะส่วนตัว ได้ตกลงทำบันทึกต่อท้าย สัญญาซื้อขายข้าว ๑๕% ในเทอม CFR (Cost & Freight) FO เพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาล อินโดนีเซีย เลขที่ ๔๒๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ (ครั้งที่ ๑) โดยเป็นการตกลงเพิ่มปริมาณ ข้าวขาว ๑๕% ที่ตกลงซื้อตามสัญญาเดิมอีกจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัน คิดรวมเป็นปริมาณข้าวขาว ๑๕% ที่ตกลงซื้อขายตามสัญญาทั้งสิ้น จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ในราคาตันละ ๕๕๙ เหรียญสหรัฐ และ องค์การคลังสินค้าได้รับค่าใช้จ่ายดำเนินการตันละ ๗ บาท ซึ่งเป็นการอาศัยสัญญาเดิมในข้อ ๑๕ ในการตกลงซื้อขายข้าวเพิ่มเติม โดยไม่มีการออกประกาศเชิญชวนเป็นการทั่วไปให้ผู้ประกอบการ คำข้าวเสนอราคาขายข้าวแก่องค์การคลังสินค้าแต่อย่างใด

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า จำเลยเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑๖) เจ้าพนักงาน หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นการประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หมายถึงผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมาย จำเลยได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ถือได้ว่าเป็นการแต่งตั้งโดยกฎหมาย จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ... และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายความว่า (๒) รัฐมนตรี จำเลยจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายความว่า (๒) รัฐมนตรี จำเลยจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ เจ้าพนักงานของรัฐ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง... และเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ข้าราชการ... แต่ไม่รวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อย่างไรก็ดี มาตรา ๑๙๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติว่า บรรดาบทบัญญัติแห่ง

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าอ้างถึงเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔, ๑๙๘ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำเลยเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้องหรือไม่ ที่โจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยทราบเรื่องที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยทำหนังสือถึงจำเลยฉบับลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ และวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ นั้น องค์คณะผู้พิพากษาโดยมติเสียงข้างมาก เห็นว่า นายจตุรงค์ พาณิชเจริญ เจ้าพนักงานปราบปรามการทุจริตปฏิบัติการ ตำแหน่งพนักงานไต่สวนระดับสูง พยานโจทก์เบิกความต่อศาลว่า ที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยทำหนังสือถึงจำเลยในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการป.ป.ช. พิจารณาแล้วได้ความตามคำให้การของนางพนิตา กิตติโรจน์วาณิช นางธัญวรัตน์ เลิศศิลป์ และนางอมรทิพย์ ทิพย์พิชัย ว่าหนังสือที่ ๖๙๓/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ ของสมาคม

ผู้ส่งออกข้าวไทยมาถึงสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยนางพนิตาเป็นผู้ลงรับหนังสือแล้วได้เสนอหนังสือไปยังหัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี จากนั้นเจ้าหน้าที่สำนักงานรัฐมนตรีได้ส่งหนังสือไปยังห้องทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นางธัญวรัตน์จึงได้เสนอหนังสือไปยังนายจิรวุฒิ สิงห์โตทอง เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ นายจิรวุฒิได้ลงนามเสนอไปยังนายภูมิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อพิจารณา นางธัญวรัตน์จึงนำหนังสือไปส่งให้นางอมรทิพย์เจ้าหน้าที่ธุรการประจำห้องของนายภูมิ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ นางอมรทิพย์บันทึกลงในระบบสารบรรณว่าได้รับหนังสือจากห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ จากนั้นเสนอหนังสือไปยังทีมงานหน้าห้องของนายภูมิ ข้อเท็จจริงดังกล่าวสอดคล้องกับคำชี้แจงข้อกล่าวหาของจำเลย โดยจำเลยชี้แจงข้อกล่าวหาและส่งเอกสารประกอบคำชี้แจงว่า จำเลยได้เดินทางไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศตั้งแต่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๔ และตั้งแต่วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ และที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยได้มีหนังสือที่ ๗๐๐/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงจำเลย คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วได้ความตามคำให้การของนางพนิตา นางอมรทิพย์ และนางสาวฐิตินันท์ เจริญวิจิตรวงศ์ ว่าหนังสือดังกล่าวมาถึงสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ โดยนางพนิตาเป็นผู้ลงรับหนังสือแล้วได้เสนอหนังสือไปยังหัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี จากนั้นได้ส่งหนังสือไปยังห้องทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ต่อมามีการส่งหนังสือกลับมายังสำนักงานรัฐมนตรีโดยนางสาวฐิตินันท์เป็นผู้รับหนังสือ หนังสือดังกล่าวมีข้อเสนอจากเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ว่า เรียน รมช.ภูมิ เพื่อโปรดพิจารณา นางสาวฐิตินันท์จึงลงรับหนังสือในระบบสารบรรณ โดยบันทึกว่า ลงรับภายหลัง ซึ่งหมายความว่า หนังสือดังกล่าวได้ผ่านมาจากห้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แล้ว และได้ส่งไปยังห้องนายภูมิ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ นางอมรทิพย์ได้รับหนังสือจึง

บันทึกลงในระบบสารบรรณว่าได้รับหนังสือจากธุรการสำนักงานรัฐมนตรี จากนั้นเสนอหนังสือไปยัง
 ทีมงานหน้าห้องของนายภูมิ ขอให้จริงดังกล่าวสอดคล้องกับคำชี้แจงข้อกล่าวหาของจำเลย และเมื่อ
 พิจารณาประกอบข้อเท็จจริงว่า จำเลยในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้มีคำสั่งมอบหมาย
 อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับองค์การคลังสินค้าให้นายภูมิเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน เมื่อสมาคมผู้ส่งออกข้าว
 ไทยมีหนังสือดังกล่าวซึ่งเป็นกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์การคลังสินค้าจึงมีการเสนอเรื่องให้
 นายภูมิ ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ที่รับผิดชอบเป็นผู้พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่
 ได้รับมอบหมาย ดังนี้ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า ไม่มีการเสนอหนังสือทั้งสองฉบับดังกล่าวให้จำเลย
 พิจารณาแต่อย่างใด ที่โจทก์อ้างว่าผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยเข้าพบจำเลยเพื่อขอให้จำเลย
 ตรวจสอบว่า การประมูลให้เอกชนดำเนินการปรับปรุงข้าวเพื่อส่งมอบให้แก่ BULOG ของรัฐบาล
 อินโดนีเซีย โดยบริษัทสยามอินดิกา จำกัด เป็นผู้ได้รับคัดเลือกการเสนอราคาและเข้าทำสัญญา
 ซื้อขายข้าวขาวกับองค์การคลังสินค้าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่จำเลยปฏิบัติหรือละเว้น
 การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือใช้อำนาจ
 ในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ โดยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบกระบวนการขององค์การคลังสินค้า
 ที่ให้เอกชนผู้สนใจเสนอราคาขายข้าวดังกล่าวและไม่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล ไม่สั่งการใด ๆ หรือเรียกให้
 มีการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ทำรายงานแสดงความคิดเห็น อีกทั้งจำเลยยังได้ชี้แจงยืนยันว่า
 BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ส่งรายชื่อผู้ส่งออกที่ประเทศอินโดนีเซียเชื่อถือซึ่งมีชื่อของ
 บริษัทสยามอินดิกา จำกัด ด้วยมาให้องค์การคลังสินค้าพิจารณา ซึ่งไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด และ
 ต่อมาบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ก็ไม่ปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายข้าวกับองค์การคลังสินค้าโดยจัด
 ส่งมอบข้าวให้แก่ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ไม่ครบถ้วนตามสัญญาอันเป็นผลให้ประเทศ
 อินโดนีเซียไม่ทำการค้าขายข้าวกับองค์การคลังสินค้าอีกและเสียหายต่อความสัมพันธ์ในทางการค้าขาย

ข้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศอินโดนีเซียอย่างร้ายแรงนั้น องค์คณะผู้พิพากษาโดยมติเสียงข้างมาก เห็นว่า นางสาวกอบสุข เอี่ยมสุรีย์ และนายชูเกียรติ โอภาสวงศ์ ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาลทำนองเดียวกันว่า ขณะขอเข้าพบจำเลย จำเลยพูดตบตบและแจ้งว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ทางฝ่ายประเทศอินโดนีเซียได้ระบุตัวผู้ทำการส่งออกด้วยตนเองทางฝ่ายรัฐบาลไทยหรือกระทรวงพาณิชย์ไม่ได้เป็นผู้คัดเลือก โดยจำเลยแจ้งว่ามีการระบุให้บริษัทสยามอินดิగా จำกัด เป็นผู้ส่งมอบข้าว ส่วนจำเลยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาลว่า ผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยได้นัดหมายเข้าพบที่ทำเนียบรัฐบาล จำเลยทราบว่าจะมีการสอบถามเกี่ยวกับประเด็นการคัดเลือกผู้ส่งมอบข้าวให้ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย จำเลยจึงไปขอเอกสารรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ เพื่อประกอบกับข้อมูลที่เคยได้รับจากการสอบถามข้อเท็จจริงจากนายภูมิว่าองค์การคลังสินค้าได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วและเห็นว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จำเลยจึงชี้แจงเรื่องดังกล่าวให้ผู้แทนสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยทราบตามที่ได้รับแจ้งจากนายภูมิ จำเลยไม่ทราบขั้นตอนการดำเนินการขององค์การคลังสินค้า จำเลยไม่เคยพูดว่า BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เป็นผู้เลือกบริษัทสยามอินดิగా จำกัด เพียงแต่ได้ข้อมูลว่าทาง BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียมีรายชื่อเสนอมายังองค์การคลังสินค้า และองค์การคลังสินค้าดำเนินการประสานงานตามรายชื่อที่ส่งมานั้นจนได้คู่สัญญาทั้งรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ เรื่องการจัดซื้อข้าวสารเพื่อส่งมอบหน่วยงาน Perum Bulog of Indonesia ๓) ระบุว่า BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย...ได้แจ้งข้อมูลรายชื่อผู้ส่งออกที่รัฐบาลอินโดนีเซียสนใจเพื่อให้องค์การคลังสินค้าประสานงานและบริหารจัดการให้เป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา ๔) ระบุว่าองค์การคลังสินค้าได้มีหนังสือเชิญชวนแจ้งผู้ประกอบการตามรายชื่อที่ได้รับการ

ประสานงานจาก BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์โพสท์ทูเดย์ ฉบับวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลงข่าวว่า นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า จะไม่เข้าไปทบทวนกรณีที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยทำหนังสือร้องเรียน องค์การคลังสินค้า เปิดประมูลข้าวขาว ๑๕ % จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ ตัน เพื่อส่งมอบให้รัฐบาลอินโดนีเซียไม่โปร่งใส... ขณะที่วิธีหาข้าวส่งมอบให้อินโดนีเซีย องค์การคลังสินค้าได้เปิดประมูลข้าวลือตดังกล่าวตามขั้นตอนปกติ โดยมีการเจรจากับเอกชนหลายราย ไม่ใช่แค่ ๒ ราย ตามที่เป็นข่าวทางอินโดนีเซียได้จัดส่งรายชื่อที่อินโดนีเซียเชื่อถือมาให้องค์การคลังสินค้า และองค์การคลังสินค้าได้มีการติดต่อเจรจาไปทั้งหมด...และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลงข่าวว่า เมื่อรัฐบาลใหม่เข้ามา...นายกิตติรัตน์...ได้พบกับรัฐมนตรีอินโดนีเซีย... ส่วนเอกชนที่ชนะการประมูลคือ บริษัทสยามอินดิగా จำกัด... เห็นได้ว่า เนื้อหาในหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับก็ดี รายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ เรื่องการจัดซื้อข้าวสารเพื่อส่งมอบหน่วยงาน Perum Bulog of Indonesia ๓) และ ๔) ก็ดี ต่างลงข่าวตรงกับที่จำเลยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาล ไม่มีข้อความใดระบุว่าจำเลยพูดว่า BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียเป็นผู้เลือกบริษัทสยามอินดิกา จำกัด ให้เป็นผู้ส่งออกข้าวตามที่โจทก์กล่าวหา ส่วนที่นายภูมิให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาลว่า นายภูมิตราบว่านางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เดินทางไปเยือนประเทศอินโดนีเซียมีจำเลยร่วมเดินทางไปด้วย ซึ่งประเทศอินโดนีเซียทงถามเรื่องการส่งมอบข้าวตามสัญญาซื้อขายข้าวระหว่างองค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย พันตรีวีระวุฒิ วัจนะพุกกะ ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ แจ้งว่าจำเลยจะเป็นผู้พิจารณาเอง...หลังจากนั้นพันตรีวีระวุฒิรายงานว่าผู้ใหญฝ่ายไทยจะดำเนินการส่งมอบ

ข้าว...หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่มีการเสนอเรื่องเกี่ยวกับซื้อขายข้าวให้นายภูมิพิจารณาอีกเลย ต่อมาพันตรีวีระวุฒินำหนังสือฉบับภาษาอังกฤษรับรองว่า องค์การคลังสินค้าเป็นรัฐวิสาหกิจของไทย มาให้นายภูมิลงนาม ส่วนเรื่องการส่งมอบข้าวตามสัญญาซื้อขายระหว่าง องค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย นายภูมิก็ไม่เคยทราบข้อเท็จจริง และจำเลยไม่เคยสอบถามเรื่อง องค์การคลังสินค้าจัดหาผู้ส่งออกข้าวให้ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย และไม่เคยสอบถามเกี่ยวกับ กรณีที่สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยมีหนังสือทักท้วงเรื่อง ที่องค์การคลังสินค้าจัดหาผู้ส่งออกข้าวให้ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียโดยไม่ชอบนั้น จำเลยให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาล ว่า ในวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ ได้มีสื่อมวลชนขอสัมภาษณ์จำเลยเกี่ยวกับการดำเนินการส่งมอบ ข้าวให้ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย จำเลยจึงไปสอบถามเรื่องดังกล่าวจากนายภูมิ ซึ่งนายภูมิได้แจ้ง ว่าทาง BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียและองค์การคลังสินค้าได้มีการตกลงแก้ไขสัญญาระหว่างกัน โดยตกลงว่าไม่ต้องออกหนังสือรับรองแล้ว นอกจากนี้ จำเลยได้สอบถามเกี่ยวกับการจัดหาข้าวมาส่ง มอบ นายภูมิแจ้งว่า องค์การคลังสินค้าจัดหาข้าวมาส่งมอบได้ซึ่งมีกำไร จำเลยจึงให้สัมภาษณ์ สื่อมวลชนไป โดยมีนายจักรพงษ์ แสงมณี ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ให้ถ้อยคำต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเบิกความต่อศาลว่า นายกิตติรัตน์ได้ชี้แจงต่อสมาคมว่าได้สอบถามไปยัง นายภูมิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์แล้วได้รับแจ้งจากนายภูมิว่าได้สอบถามองค์การ คลังสินค้าแล้ว องค์การคลังสินค้าแจ้งว่าได้ดำเนินการโดยปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายโดยชอบแล้ว นอกจากพยานบุคคลแล้วรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ วาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา ๔.๖ เรื่องการจัดซื้อข้าวสารเพื่อส่งมอบ หน่วยงาน Perum Bulog of Indonesia ๒) ระบุว่า...องค์การคลังสินค้าได้เสนอเรื่องการขายข้าวตามข้อตกลง ระหว่างองค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซียต่อรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

(นายภูมิ สารผล) ในฐานะประธานคณะกรรมการระบายข้าว ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก คณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการเจรจาเพื่อขายข้าว พิจารณามอบหมายให้องค์การ คลังสินค้าแก้ไขบางประเด็นกับฝ่ายอินโดนีเซียบนพื้นฐานสัญญาเดิม เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติของฝ่ายไทยมากขึ้น ซึ่งนายภูมิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ได้ให้ความเห็นชอบใน การดำเนินการดังกล่าว อีกทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ ลงข่าวว่า นายภูมิ สารผล รณช.พาณิชย์ เปิดเผยถึงกรณีที่องค์การคลังสินค้าเปิดประมูลจัดหาเอกชน เพื่อปรับปรุงสภาพข้าวและส่งออกข้าวขาว ๑๕% ให้รัฐบาลอินโดนีเซีย ๓๐๐,๐๐๐ ตัน ว่า เป็นการทำ ตามขั้นตอนปกติ...นอกจากรายงานการประชุมคณะกรรมการองค์การคลังสินค้า ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๔ แล้ว บันทึกสำนัก บริหารกลาง ที่ อคส.๑๐๒๐/๑๑๑๕ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การซื้อขายข้าวระหว่าง องค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย... ระบุว่า รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายภูมิ สารผล) ในฐานะประธานคณะกรรมการพิจารณาการขายข้าว ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก คณะรัฐมนตรีให้เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบการเจรจาซื้อขายข้าว...กับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ให้ความเห็นชอบมอบหมายให้องค์การคลังสินค้าเป็นผู้ดำเนินการเจรจาซื้อขายข้าวกับ BULOG ของ รัฐบาลอินโดนีเซีย...เช่นนี้ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนจึงฟังได้ว่า เรื่องเกี่ยวกับการซื้อขายข้าว เรื่อง การส่งออกข้าวตามสัญญาซื้อขายระหว่างองค์การคลังสินค้ากับ BULOG ของรัฐบาลอินโดนีเซีย เรื่อง การซื้อขายข้าวระหว่างองค์การคลังสินค้ากับบริษัทสยามอินดิก้า จำกัด นายภูมิทราบข้อเท็จจริงเป็นอย่างดี และจำเลยได้ดำเนินการตรวจสอบควบคุมดูแลโดยผ่านนายภูมิ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลองค์การคลังสินค้าโดยชอบแล้ว จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือ

เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง ส่วนปัญหาว่าเกิดความเสียหายต่อองค์การคลังสินค้าและประเทศชาติเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลของคำพิพากษาเปลี่ยนแปลงไป

พิพากษายกฟ้อง.

นายประทีป อ่าววิจิตรกุล

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์

นายเกษิตศ มงคลศิริภัทรา

นายธนิต รัตนผล

นายรักเกียรติ วัฒนพงษ์

นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์

นายพิชัย เพ็งผ่อง

นางวยุรี วัฒนวรลักษณ์

นายสันติชัย วัฒนวิทย์กรรม

